

Universitätsbibliothek Paderborn

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XVIII. Vtrum Angelos ab hominibus erudiri persuasum habuerit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

ORIGENIANORVM

78
*deianorvmq[ue] ad Terram. Et q[uod] ab aliis vobis d[icitur] q[uod] dicitur deo? Ex Angelico ordine, & Archangelico animalis ordo existit: ex animali autem Demoniacus & humanus: ex humano autem Angeli sursum Demonsque sunt. Vtrumque locum adducit Maximus in cap. 6. Dionysii de eccles. Hierarch. Favet eidem opinioni de Angelorum progressibus & conversionibus sententia quaedam Tertulliano ab Augustino affecta, quae animas hominum nequam post mortem in Daemones convertim iei decernit. Quamquam in Tertullianista crimen istud derivat Isidorus libr. 8. Origen. cap. 6. His ipse quem dico Hispaniensis Isidorus nonnulla habet Origensem olentia libr. 7. Orig. cap. 5. Angelorum autem vocabulum, officij nomen est, non natura, cuius pronuntiati rationem hanc affert: Semper enim Spiritus sunt, sed cum mutantur, vocantur Angeli. Vero, sed de nomine questionem habet Isidorus. Origenes autem eamdem locutionem alio sensu usurpavit: id enim sibi voluit: naturas illas quae Angelica dignitate fruuntur, non id natalium jure fuisse confeceutas, sed virtutibus suis fuisse promeritas. Subdit deinde Isidorus: *Vnicuique etiam, sicut predictum est, propria officia sunt inservita, que eos promovisse in mundi consta exordio.* Plane *ad eiusmodum*.*

XVII. Nec suffragiis modo, sed ratione etiam pugnare potest Origenes, & aliqua saltem doctrina sua capita defendere. Nam ordinum & graduum illa, quam-dixi, permutatione catenus admitti potest, si servato naturam in hominibus & Angelis discrimine, homines per gratiam, parem Angelis beatitudinis & gloria gradum consequi posse dicamus. Probat autem istud Angelicus Doctor part. 1. q. 108. a. 8. atque illud esse dicit, *Homines ad ordines Angelorum assunt.* Huic vero Hieronymi criminationi, qua eo progressum Origenem queritur, ut rationis participes animas in brutorum corpora devoluti opinatus sit, opponi posset illud Origenis testimonium e libr. 1. *De ap[osto]lo*, cap. 7. nisi Rufini Interpretis dubia esset fides: illa sane nos nequam recipienda censens, que & a quibusdam superfuo vel requiri vel adstrui solent, id est, quod anime in tantum sui decepsam veniant, ut natura rationalis ac dignitatis oblite etiam in ordinem irrationalium animalium, vel bestiarum, vel peccatum devolvantur..... Que nos non solum non suscipimus; sed & omnes has assertiones eorum contra fidem nostram venientes refutamus atque respuimus. Atque haec enucleatus perseguemur infra, cum Origenis de Metapsychologi documenta scrutabimur.

Ex superioribus Adamantij circa Angelici arbitrii libertatem, & etiamnum perseverantem bene vel male agendi facultatem placitis consecraria videntur illa duo; aliorum adhortationibus, exemplis, & institutionibus ad meliora proficere posse Angelos, & mortis Christi beneficis gaudere; alterum, gestorum rationem olim reddituros, & extremo examini ac judicio subditum iti. Prius illud partim iam supra attigimus, cum ageremus de taxatione sanguinis Christi (ut scholastico more loquar) & utrum ad Angelos effusi Christi sanguinis gratiam prorogaverit Origenes quereremus. Nunc vero ecquid alienis praceptis informati eos, & ad virtutem arrigi, vel institutionibus eruditri autemaverit, perpendamus.

XVIII. Pauli Apostoli ad Ephesios scribentis verba haec sunt: *Mibi omnium sanctorum minimo data est gratia hec in Gentibus, evangelizare in vestigabilis divinitas Christi, & illuminare omnes quae sit dispensatio sacramenti absconditi a seculis in Deo qui omnia creavit, ut innescat nunc Principatus & Potestatus in coelestibus per Ecclesiam multiformis sapientia Dei.* Hæc antiquis Ecclesiæ Patibus causam dederunt, cur crederent pleraque Dei mysteria Angelos per Ecclesiam didicisse, non ea quidem quæ Dei natura necessario insunt; illa siquidem cognoverunt omnes, cum semel iis contuerint Dei facultas concessa est; sed quæ libere Deus & fornicatus operatur, corum deum cognitionem fuisse per Ecclesiam adeptos. Gregorius Nyssenus Homil. 8. in Cantie. ita Pauli locum interpretatur, summa & admirabilem Dei potestatem, quæ omnia de nihilo solo verbo condidit, Angelos quidem absque Ecclesiæ ope intellexisse: cognovisse vero per Ecclesiam Incarnationis, Redemptoris, Crucis, & mortis Christi mysteria. Tum dubitamus proponit equid in Ecclesia quæ Christi corpus est, ut pote eius Sponsa, Sponsum ipsum habentes sibi non vistum confixerint. Chrysostomus præterea, cum alibi, tum memoratam Pauli sententiam Commentariis suis illustrans, F liquido declarat Angelos rerum sibi antea occultarum, & ignotatum notitiam ex ipso Apostolorum ore comparasse, & in iis rebus præcipuum fuisse Gentium ad Christi fidem conversionem, Angelis antea ignoratam. Accedit ad eandem opinionem Hieronymus libr. 2. in Epist. ad Ephes. cap. 3. v. 10, & multiplicem illam sapientiam Angelis ignoratam vitæ Christi mysteria contineri docet. Hos alij complures fecuti sunt. At cum nonnulli ex iis sic eruditos crediderint per Ecclesiam Angelos, quasi rerum testes & consciens, quæ sententia ad veritatem proprius accedit; alij quasi discipulos; posterioris hujus dogmatis auctor fuisse videtur Origenes. Sic enim perorat Homil. 23. in Luc. *Dicit igitur Salvator noster, & Spiritus sanctus qui locutus est in Prophetis, non solum homines, sed etiam Angelos & Virtutes invisibilis. Quid loquar de Salvatore? Prophetæ quoque ipsi & Apostoli, omne quod resonant, non*

A solam hominibus, sed & Angelis predican. Quod ut scias verum: Attende, inquit, cælum & loquar: in conspectu Angelorum pfallam tibi; & : Laudate Dominum cæli cælorum, & aque que super cælos sunt, laudent nomen Domini: & : Laudent eum Angelis; & : In omni loco potestate eius benedic anima mea Domino. Invenies in plurimis locis, & maxime in Psalmis, & ad Angelos sermonem fieri, data homini potestate, ei tamen qui Spiritum sanctum habet, ut & Angelos allogudatur. E quibus unum exemplum ponam, ut sciamus Angelos quoque humanis vocibus erendiri. Scriptum est in Apocalypsi Iohannis: Angelo Ephesorum Ecclesiæ scribe: Habeo aliquid contra te; & tursum: Angelo Ecclesiæ Pergamini scribe: Habeo quipiam contra te. Certe homo est qui scribit Angelis, & aliquid præcipit. Item libr. 8, in Epiffol. ad Rom. Namquidnam tamquam servus bonus & fidelis, qui in pauca facerit fidelis, sciebat se super multa constitendum, & Apostolum futurum etiam post exitum suum, non solum B Gentium, sed & Israëlitatum, & aliorum fortassis invisibilium, ibi ubi benedicunt spiritus & anima iustorum Dominum, hymnum dicunt, & superexaltant eum in secula? De doctrina illa Angelis à Christo tradita supra jam disputavimus; de ea vero quam à Prophetis & Apostolis acceperunt ipsi, sic pio unicuique sentiendum est, non quidem hominibus prius revelatum fuisse & rectum quam Angelis Incarnationis mysterium, quod cum Scripturæ sacrae testimoniis manifeste pugnat; sed non integrum tamen hujus cognitionem; bonorum autem quæ ex eo consequi debebant, Gentium puta conversionis Chrysostomo memoratae, fere nullam; temporis vero postremi judicij nullam omnino habuisse.

XIX. De judicio autem in Angelos reddendo quodcumque decernit Origenes, ad Angelos hominum custodiae præfectos fere pertinet. Nam sive quibus Ecclesiastum gubernatio commissa est, sive quibus Gentium, vel singulorum hominum deputata est custodia, eos administrati muneris rationem, haud secus ac homines, reddituros definit. Duplicis autem generis judicia in illos à Deo exerceri docet; alia, quotiescumque homines curæ sua permisisti recte, maleve se gerunt; aliud vero, cum supremo arbitrio de rerum universarum summa Deus judicabit. Vtique autem judiciorum generi suas videtur assignasse poenas, sua præmia; ac prioribus quidem, pro obito recte officio, laudes & gloriam; pro re male gesta, ignominiam & dedecus: posteriori vero, pro meritorum ratione, diuturniorem & clariorem, vel obscuriori & breviorem, vel nullam, vel aeternam Dei visionem. Quæ quamquam non distinæ apud illum expressa invenias, ex ejus tamen assertiobibus facile deducuntur. Homilia in Num. 20, plurius argumentum illud edifferit, &

D Angelos unicuique nostrum gubernando delegatos, aut Ecclesiastum regimini adhibitos, vel pro hominum sibi traditorum bene gestis collaudatum, vel pro peccatis culpatum ac confutatum iri affirmat; idque ex eo probat Apocalypses capite, in quo Asiacarum Ecclesiastum Angeli laudibus & reprehensionibus pro meritis excipiuntur: Venient enim, inquit, Angeli ad judicium nobiscum, & stabunt pro nobis ante Solem iustitiae, ne forte aliquis etiam ex ipsis casu fuerit, quod nos delinquimus; ne forte minus erga nos operis & laboris expenderint, quo nos à peccatorum labe revocarent. Eadem probationibus confirmat, & repetit Homil. 13. in Luc. atque ita concludit: Porro frequenter evenit ut nobis laborantibus ipsis sumi officium non expleam, & in culpis sint. At Homilia in idem Evangelium 35, non hominum omnium Angelos faciem Patris qui in cœlo est videre dicit, sed eorum duntaxat, qui Ecclesiæ nomen dederunt; tum ait postmodum: Quomodo enim si per curam eorum & industriam salus hominibus comparatur, faciem Patris semper attendant: sic si per negligientiam eorum homo corrucrit, etiam sui periculi rem esse non nesciun. Et paulo inferius: Ignominia Angelo est, si homo justus creditus fuerit, & peccaverit: ut è contrario gloria est Angelo, si creditus sibi saltem minimus in Ecclesia fuerit. Videbunt enim non aliquando, sed semper faciem Patris qui est in cœlo, cum alijs semper non videant. Secundum meritum enim eorum, quoniam Angelii sunt, aut semper, aut numquam, vel parum, vel plus faciem Dei Angelii contemplabuntur.

E At non Angelos solum tutores, sed alios etiam, quicunque peccatis se alligant in judicium sistendos pronuntiat Homil. in Ezech. Quando ergo, inquit, Angelii prevaricantur, & alijs sunt qui Dei præcepta custodiunt, & judicium præstolantur, non solum hominum, verum etiam Dei, F ut frequenter diximus tam de his que in Apocalypsi conscripta sunt, quam & ex alijs innumerabilibus, quare, inquam, non terrena & aëris judicium sit futurum?

XX. Angelos reprehensionibus ac convitis incessi, cum provinciam suscepit male administrant, cur crederet Origenes, ex eo videtur adductus, quod Apocalypsis secundo & tertio capite scriptum est, uti notavimus. Cur autem postremum quoque subituros judicium existimaverit, causa fuisse videtur locus ille Pauli; quem protulimus ex 1. Cor. 6. 3. Ne/cithis quoniam Angelos judicabunt: qui de bonis tamen Angelis nihil magis intelligendus est, quam ille Petri, ex altera ejus Epistola, cap. 2. v. 4. Si enim Deus angelis peccantibus non pepercit, sed ridentibus Inferni destratos in tartarum tradidit cruciando: in judicium reservari: & ille Iude, v. 6. Angelos vero qui non servaverunt suum principatum, sed reliquerunt suum domicilium, in iudicium magni dies, vinculis aeternis sub caligine reservavit. Retulit tamen ad Angelos